

Metrosexualul- noul mit masculin

de Oana Monoran

Trăiești într-o metropolă? Fii atentă la metrosexualul de lângă tine! El apreciază metropola pentru că îi oferă ocazia să se afișeze cât mai vizibil cu putință. Se simte atras de locurile mondene, de restaurantele bune, de cluburile de golf și de alte instituții exclusiviste, precum dandy-ii epocii trecute. Pe etajera lui se înghesuie mai multe produse cosmetice decât pe a ta.- Și asta pentru că folosește cel puțin trei produse pentru păr, cărora le știe și denumirea. Facturile lui la salonul de frumusețe devin tot mai mari.

Știe să asorteze culori, texturi, nuanțe, chiar dacă nu este pictor și petrece la shopping mai mult timp decât cea mai înfocată cumpărătoare. Îl mai recunoști în fața meniului de la restaurant, când alege cele mai rafinate feluri de mâncare și știe de la bun început cam câte calorii îl vor „costa” acestea. Societatea l-a asimilat cu surle și trâmbițe. Nu avea cum să treacă neobservat. Adoră moda și intră într-un profil ușor de recunoscut. Noul dandy, metrosexualul, se poate întruchipa chiar și în iubitul, fratele sau colegul tău de serviciu.

Sunt datele pe care mizează Raluca Ionescu, autoarea primului studiu realizat în România despre metrosexualitate. Licențiată în psihologie, Raluca a observat că „studiile despre masculinitate sunt, în general, neglijate flagrant”. La data la care și-a început cercetarea, în 2004, metrosexualul nu apărea în România, nici în cărți, nici în studii. În schimb, o simplă căutare pe google genera mii de rezultate. Asta i-a confirmat că termenul de metrosexual se afla deja în conștiința publică. Pătrunsese în vocabularul internațional. „Era ceva nou și despre care nimeni nu îmi putea spune nimic. Simțeam totuși că e ceva mai mult decât un fenomen izolat al modei”.

Așa apărut volumul ei, „Metrosexualul – un mit urban contemporan”. De ce un nou mit? „Metrosexualul va înceta să fie mit când o să facă parte din existența cotidiană fără dubii, fără întrebări. Și mai ales fără frici, atât din partea bărbaților, cât și din partea femeilor. Deocamdată, îi putem spune mit, așa cum personajele lui Caragiale spuneau, printre dinți,: „mofturi!””, afirmă autoarea studiului, sigură că părerea majoritară vizavi de metrosexual este una depreciativă.

Nu numai românii, ci și americanii sau englezii încearcă să-l acopere de rușine pe cel etichetat astfel, afirmă Raluca Ionescu. Până și creatorul cuvântului, jurnalistul britanic Mark Simpson, l-a inventat în scop de satiră, de avertizare. Marketingul a încercat să facă din metrosexual un slogan pozitiv, în ideea de „subliniază-ți latura feminină (cu ajutorul produselor noastre)”. „O „oroare de neconceput”, îngrijirea masculină, amenința să transforme bărbații în efeminați și/sau homosexuali. În funcție de gradul de prejudecăți al societății, devine o insultă să consideri pe cineva metrosexual. Poate însemna să fii pus sub semnul unei aure de snobism, extravagantă, superficialitate împinsă la extrem. Să fii arătat cu degetul”, mai crede Raluca Ionescu.

Ea nu e de acord cu respingerea noului, fără a cerceta măcar ce beneficii ți-ar putea aduce noutatea respectivă. Din punctul de vedere al psihologului blajin și tolerant, spune ea, e normal ca o noutate de acest gen să genereze stres și atitudini negative, într-o societate învățată cu dominația masculină și care are păreri fixe despre masculinitate. Raluca Ionescu

compară prin exemple. "În mitologia bărbatului-erou au pătruns și exemple negative. Pe de o parte, bărbatul care nu avea timp și nici nevoie să se privească în oglindă. Apoi, proletarul, care asuda în câmpiile și fabricile patriei fără să cunoască deodorantul. Sau bărbatul-dulap, cu pachetul său de mușchi bine lustruiși, care invadase cinematograful în anii 90. „Idealul pe care îl propune metrosexualul – un cocktail de estetic, intelectual, pragmatic – ar avea câte puțin din toate calitățile necesare unui bărbat. Ar fi visul oricărei femei”, crede ea.

Și atunci, este bărbatul metrosexual un fenomen? O transformare? O evoluție? „Câte puțin din toate și chiar mai mult”, spune Raluca Ionescu. „O consecință a globalizării, un efect al marketingului. Un copil al strategiilor de marketing care au decis, la un moment dat, că bărbatul urban nu consuma destul de mult și destul de frecvent „produse destinate întreținerii vanității”. Metrosexualul este o transformare a bărbatului așa-zis clasic, care se mulțumea să fie așa cum l-a lasat Dumnezeu, într-o ființă modernă care se supune – în diverse grade – unor cerințe moderne.

Bărbatul metrosexual merge des la cumpărături. Îl interesează moda, îi plac hainele, atât să le caute, cât și să le achiziționeze. „Se pricepe la tehnologia de ultimă generație și apreciază o mașină bună la fel de mult precum noile tendințe vestimentare. Știe ce înseamnă o cremă exfoliantă, deoarece o folosește în mod uzual. Se pricepe la gătit și cunoaște vinurile cel mai bine asortate”, explică autoarea. Excesul de mâncare iese din discuție în cazul lui, din simplul motiv că silueta este o cerință obligatorie a înfățișării metrosexuale: nu musculoasă, dar bine definită. „Metrosexualul nu se sfiește să calculeze kaloriile necesare păstrării siluetei. Nu îl veți vedea lenevind pe canapea, la meciuri, cu o bere alături. Nici trăgând de fiare în loc să practice kickboxing sau tae-bo”. El își alege profesia în domenii precum cel media, modelling, muzică, sport, dar îl poți întâlni și în posturi mai modeste. Un chelner poate fi, și el, metrosexual.

Raluca Ionescu se teme, însă, că nici un bărbat cunoscut din România nu se înscrie deocamdată în acest cerc, al „aleșilor”: „Pentru cine se îndoiește de afirmația mea, îi sugerez să-l păstreze în minte, ca și prototip de metrosexual, pe fotbalistul britanic David Beckham”. Ajungem, astfel, la o altă caracteristică esențială a metrosexualului. Situația financiară. Care, în mod obligatoriu, trebuie să fie... să fie! “Dacă nu are cu ce să își întrețină corpul și imaginea, dacă nu se poate afișa în cele mai selecte medii pe care i le oferă metropola, atunci nu poate fi metrosexual. Nu contează cum și de la cine vin banii, important este ca ei să existe și să îi asigure stilul de viață necesar”, explică autoarea.

Nu faceți, totuși, o regulă. Un bărbat aparținând unei anumite clase sociale, cum este cea a “vedetelor”, nu este neapărat și metrosexual. “În confuzia încă existentă, nu se pot face prea ușor statistici pe domenii. Au însă prioritate la metrosexualitate cei cărora meseria le impune standarde de aspect exterior. Apoi, după inspirația bechham-iană, surprinzător, dar adevărat – fotbaliștii. Profit de ocazie să îl nominalizez, la noi, pe Răzvan Lucescu, la categoria “stil vestimentar””, afirmă psihologul nostru. Îngrijit să fie, căci metrosexualul poate profesa ca om de afaceri, designer, artist, practic orice.”

Ea, Raluca Ionescu, cu următoarele date: femeie și licențiată în psihologie, s-ar putea îndrăgosti de un bărbat metrosexual? “Probabil că m-aș îndrăgosti de un astfel de exemplar fascinant ca și mentalitate, dar mi-ar trece repede dacă s-ar dovedi de o vanitate excesivă sau capabil de orice altceva care ar dăuna dezvoltării sale ca om. Prietenul meu are anumite tendințe metrosexuale, dar sunt bucuroasă că nu depășește anumite limite care m-ar face să

mă simt inconfortabil și într-o stare de concurență. În mod sigur, nu mi-aș dori să ne batem pe oglindă”.

Dar cum va evolua acest stil de viață, metrosexual? Se va răspândi el sau va dispărea treptat, așa cum pare să o fi făcut dandysmul? Raluca Ionescu îi place să creadă că metrosexualitatea ne va îndemna să îmbrățișăm o nouă viziune a masculinității. “Una completă, care să includă și acceptarea laturii sale feminine, pe nedrept renegată atât timp”. Sceptică totuși, ținând cont de datele realității concrete, ea crede că metrosexualul va fi probabil dat la o parte de concurenții săi, ubersexualul, retrosexualul sau orice altă găselniță ce include “sexual”. Cel mai probabil oamenii se vor crampona de aparente și de forme și vor ignora conținutul.

Deși au în comun vanitatea, pe metrosexuali și pe vechii dandy-i îi separă mesajul de profunzime și clasele sociale cărora li se adresează. Dandysmul era avantajul unei elite, dreptul unor aristocrați la rafinament și la marginalizarea exemplarelor nereușite estetic. Sub pretextul metrosexualității însă, orice om modern care se respectă își poate recupera anumite calități (care nu le lipseau bărbaților de altădată) și deveni ceva mai mult decât îl împinge societatea să fie. Dar metrosexualul este un superficial, spre deosebire de dandy, care are o întreagă filosofie de viață. Adevărat? Nu! – argumentează Raluca Ionescu.

“Și dandy-ul era denumit “păpușă de stofă”, ca urmare a timpului prețios pe care îl petrecea în fața oglinzii și a energiei pe care o dedica aparenței. Metrosexualul are, și el, o filosofie, un stil de viață personal. El încearcă să aleagă ce e mai bun din ce îi poate oferi viața. Cele mai bune produse, cele mai bune servicii. Dacă devine superficial, asta ține de fiecare persoană în parte. Chiar dacă aș putea părea susținătoarea acestei categorii, încerc să nu uit niciodată că fiecare individ în parte trebuie privit ca un exemplar unic, cu reacțiile și transformările sale. Cu siguranță, când adopți doar formele unei filosofii, fără a crede în conținut, devii superficial”, conchide autoarea.

Dacă este într-adevăr metrosexual, bărbatul este și conștient de acest lucru? “Nu am intrat încă în mintea nici unui bărbat cât de cât metrosexual, iar pe Beckham nu cred că o să-l întâlnesc prea curând”. Raluca Ionescu consideră că bărbatului roman îi este greu să conștientizeze o astfel de etichetă și, mai ales, să o intercepteze în mod favorabil. Nu se prea cunoaște termenul la noi și nici nu este promovată la modul pozitiv. Părerea ei de psiholog vede metrosexualul ca “un bărbat care întrunește toate calitățile necesare acestui ideal și este, de la sine înțeles, un bărbat puternic, care nu se lasă intimidat de stereotipuri, de clișee, ci își vede împăcat de viața lui”.

Totuși, nu prea par să fie metrosexuali în România... Când au apărut pe piață, băieții din trupa Accent arătau ca niște metrosexuali, dar în rest nu prezintă credibilitate. E nevoie de mai mult decât de imagine. Raluca Ionescu ar spune că un bărbat precum Dan Chișu se apropie de clasificarea ei. Dar își aduce repede aminte de încă un aspect esențial al problemei: are România metropole pentru metrosexuali? În ceea ce o privește pe psiholoaga noastră, discuția rămâne deschisă.